

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2688
Karar No:2015/3828

REKABET KURUMU
Tarih : 28.04.2016
Sayı : 2799

Davacı : Irde Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. Ayşe EROĞLU
289 Sok. No:2 D:704-705 Körfez İş Hanı, Bornova / İZMİR

Davalı : Rekabet Kurumu (Kurum)
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA

Vekili : Av. Ayperi SAMANTIR - Aynı adreste.

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı (Kurul) kararının davacı şirkete ilişkin kısmının; soruşturma raporunda fiyat birlikteliğinin ortaya konulmadığı, indirim nedenlerinin dikkate alınmadığı, suç ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı hareket edilerek kararın verildiği, takdir edilen para cezasının gerekçesinin ortaya konulmadığı, ölçülülük ilkesine aykırı olarak para cezası oranının belirlendiği, kanunların geriye yürümezliği ilkesine aykırı davranıldığı, Bayi Konseyinin aldığı kararların tavsiye niteliğinde olduğu, herhangi bir bağlayıcılığı olmadığı, kendilerinin aynı ay içinde aynı model aracı farklı fiyata sattığı, bayiler arası ortak fiyat birlikteliği bir yana bayinin kendi içinde bile fiyat tutarlılığının olmadığı iddialarıyla iptali ve karar doğrultusunda İzmir Çakabey Vergi Dairesine ödenen 94.501,64-TL idari para cezası bedelinin yasal faiziyle taraflarına ödenmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacının dava konusu yaptığı tahsil işleminin vergi dairesince yapıldığı, Kurum'un bu uyuşmazlık bakımından hasım mevkiinde bulunmadığı, hasım mevkiine Vergi Dairesinin alınması gerektiği, Kurul Kararı yönünden; Peugeot Bayii Konseyi'nde ortak fiyat belirlenmesi ve indirim yapılmaması yönünde bir irade uyuşması olduğunun yazışmalar ve toplantı tutanaklarından anlaşıldığı, Konsey tarafından fiyat birlikteliğine yönelik alınan kararların tüm bayilerin katılımı ile alındığı, fiyat tespitine yönelik anlaşmanın ihlâl niteliğini haiz olması için rekabeti sınırlayıcı amacın yeterli görüldüğü, belirtilen nitelikte bir amacın tespit edilmesi hâlinde ise ayrıca rekabeti engelleyici, bozucu ya da kısıtlayıcı etkinin gerçekleşmiş olmasının aranmayacağı, Kurul kararında hafifletici nedenlerin dikkate alındığı, ağır bir ihlâl türü olan fiyat tespitine ilişkin anlaşmada % 1 oranında ceza takdir edilmesinin dahi kararın ölçülü olduğunu gösterdiği, davacının Konsey yapılanmasında aktif olarak faaliyetlerinin olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Kumru ÖRNEK DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : Dava, davacı şirkete 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde; bu Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2688
Karar No:2015/3828

kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 6. maddesinde de; bir veya birden fazla teşebbüsünün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, Kanun'un 16/2. maddesinde ise, bu Kanun'un 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği kurala bağlanmış bulunmaktadır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; 2006 yılında İzmir ilinin Karşıyaka (showroom), Bornova (yetkili servis, yeni araç satış ve yedek parça satış noktası) ve Konak (yetkili servis, yeni araç satış ve yedek parça satış noktası) ilçelerinde, 2007 ve 2008 yıllarında ise yalnızca Bornova ve Konak ilçelerinde Peugeot bayi olarak faaliyet gösteren davacı şirketin de üye olduğu, Peugeot Türkiye Bayi Konseyi adı verilen bir yapılanma ile konseye üye olan bayilerin yeni araç satış (aksesuar dâhil) fiyatlarını tespit etmeleri ve uygulamaları ile Peugeot marka otomobillerin satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarında fiyat tespit anlaşması yapmaları suretiyle ilgili mal ve hizmet piyasasında rekabetin engellendiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği anlaşılmakta olup; bu nedenle anılan Kanun'un 16. maddesi uyarınca verilen idari para cezasında mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birliklerin teşebbüs birliği olarak tanımlandığı görülmektedir.

Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2688
Katar No:2015/3828

Bu hâller, özellikle şunlardır:

- a. Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b. Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c. Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- d. Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- e. Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,
- f. Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." kuralına yer verilmiştir.

Bu kuralla, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak yasaklanmıştır.

Diğer yandan, Kanun'un "İdarî Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin 3. fıkrasında, Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihaî karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihaî karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verileceği belirtilmiştir.

Anılan hükümler doğrultusunda, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca verilecek para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere, ceza yönetmeliği niteliğindeki "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" çıkarılmıştır.

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2688
Karar No:2015/3828

Yönetmeliğin "Temel para cezaları" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, "Temel para cezası hesaplanırken, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin; a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü, b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oran esas alınır." kuralı yer almıştır.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde ise: "Bu Yönetmelik hükümleri, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan, ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanır." kuralına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Peugeot Türkiye Bayi Konseyi üyesi olan ve davacı şirketin de aralarında olduğu 56 adet Peugeot yetkili satıcısı ve servisinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla açılan soruşturma sonucunda 08.01.2010 gün ve SR/10-1 sayılı soruşturma raporunun düzenlendiği, genel olarak otomotiv sektöründe 34 adet distribütörün 51 marka ile faaliyette bulunduğu, Peugeot markasının pazar payının % 4,5 oranında olduğu, 2005 yılında Peugeot İstanbul bayileri arasında gerçekleşen bu oluşumun 2006 yılında başka bayilerin de katılımıyla Peugeot Türkiye Bayi Konseyi adı altında birleştiği, Konseyin 2008 yılı Eylül ayına kadar faaliyet gösterdiği, Konseyin amacının bir yandan bayileri aynı çatı altında toplamak, fiyatlar, prim sistemi iskonto oranları, kâr marjı, kampanya gibi konularda tüm bayileri temsilen Peugeot ile görüşmelerde bulunmak, böylece sağlayıcı karşısında daha güçlü olmak, diğer yandan da fiyat birlikteliğine yönelik çalışmalarda bulunarak bayiler arası rekabeti kısıtlamak ve refahın bayilerde kalmasını sağlamak olduğu, Konseyin özellikle araç satışı bakımından fiyat indirimi gibi konuların belirlenmesi ve satış sonrası hizmetler bakımından işçilik ücretlerinin ve özellikle sigorta şirketlerine karşı yedek parça fiyatlarının ve tedarik koşullarının tespit edilmesi konusunda işlevi olduğunun tespit edildiği, Konsey'in bu yöndeki çalışmalarının gerek perakende satışlarda gerekse filo satışlarında Peugeot'un belirlediği tavsiye fiyatlar üzerinden yapılacak iskontoların belirlenmesine yönelik olduğu, sözü edilen fiyat birlikteliğine uyulmasını sağlamak amacıyla Konsey tarafından bir denetim sisteminin kurulduğu, Peugeot tarafından yaptırılan müşteri memnuniyeti araştırmasına alternatif olması ve müşteri memnuniyetini ölçmek amacının yanında fiyat birlikteliğinin devamını sağlamak adına, anlaşmaya uymayan bayilerin tespit edilmesi için "Method Research Company" unvanlı bir şirket ile anlaşma yapıldığı, bu anlaşma çerçevesinde adı geçen şirketin, "gizli müşteri araştırması" adıyla bir çalışma yürüttüğü, bu çalışmada, müşteri gibi davranan araştırma şirketi çalışanları tarafından bayilerin belirlenen fiyatlardan daha düşük fiyatlar uygulayıp uygulamadıklarının ses kayıtları alınmak suretiyle tespit edildiği, daha sonra ses kayıtlarının ilgili bayiye ve Konsey başkanına iletildiği, başkan ve birkaç üye tarafından kayıtlar dinlenmek suretiyle bir değerlendirme yapıldığı, ihlalî gerçekleştiren bayilerin ihlalin nedenlerine ilişkin açıklamalarda bulunduğu, Konsey yapılanmasında fiyat birlikteliğinin devamlılığının sağlanması için ceza mekanizmasına da yer

T.C.
DANIŞTAY
ÖNÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2688
Karar No:2015/3828

verildiği, bu bağlamda fiyat birlikteliğine aykırı davranan bayiye Konsey tarafından 10.000-₺ olarak belirlenen para cezasının uygulandığı, para cezasının hangi tarihten itibaren uygulanacağına Konsey üyeleri arasında tartışıldığı, sonuç olarak 2007 yılının Kasım ayından itibaren uygulanmasına karar verildiği, ayrıca ihlalin tekrarı halinde her bir ihlal için ne kadar ceza uygulanacağına ilişkin olarak da çeşitli yazışmaların yapıldığı, davalı idarece yürütülen soruşturmada Konsey toplantılarında alınan kararların, Bayi Konseyi toplantı belgelerinin, anlaşmaların, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden istenen Peugeot marka araçlara ilişkin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait faturaların ve e-postaların incelendiği, bayiler arasında yapılan yazışmaların büyük çoğunluğunun satış fiyatlarının üzerinde yoğunlaştığı, davacı şirketin de söz konusu ihlale katıldığı gerekçesiyle dava konusu Kurul kararıyla davacı şirket hakkında 2009 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren % 1 (yüzde bir)'i oranında olmak üzere 126.002,19-₺ idari para cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği, davacı tarafından söz konusu idari para cezasının 13.05.2011 tarihinde İzmir Çakabey Vergi Dairesine 94.501,64-₺ olarak ödendiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut belge ve bilgilerden, Peugeot Türkiye Bayi Konseyi'nin teşebbüs birliği olduğu anlaşılmalı beraber ihlale konu olan eylem ve uygulamaların teşebbüsler arası anlaşmadan kaynaklandığı, kaldı ki Konseyin kendiliğinden fiyat tespitine yahut fiyat tespitine aykırı davrananlara yaptırım uygulanması noktasında iradesinin oluşmadığı, bayilerin bu konuda çoğunluğunun görüşleriyle kararların alındığı görülmektedir. Ayrıca Konsey toplantılarında alınan kararların, Bayi Konseyi toplantı belgelerinin, anlaşmaların, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden soruşturma aşamasında istenen Peugeot marka araçlara ilişkin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait faturaların ve e-postaların incelendiği ve bayiler arasında yapılan yazışmaların büyük çoğunluğunun satış fiyatlarının üzerinde yoğunlaştığı dikkate alındığında soruşturma raporunda fiyat birlikteliğine ilişkin bayilerin iradelerinin ortaya konulduğu görülmektedir.

Bu bağlamda, davacı şirketin Peugeot Türkiye Bayi Konseyi bünyesinde yürütülen çalışmalara katıldığı ve hatta davacının Konsey yapılanmasında bölge temsilcisi olarak faaliyetlerinin olduğu, Bayi Konseyi tarafından alınan kararlara uymayanlar hakkında uygulanacak yaptırımların hangi tarihten itibaren uygulanacağına ilişkin yapılan ankete katıldığı ve yaptırımların Kasım ayından itibaren uygulanması gerektiği yönünde görüş bildirdiği, fiyat birlikteliğine uymadıklarından dolayı kendilerine Konsey tarafından para cezası uygulandığı, 29.1.2008 tarihli toplantıda şirketi temsil eden kişinin "...Fiyat birlikteliği sürmeli." ifadelerini kullandığının tespit edildiği, Necip Rıza İRDE tarafından 03.12.2007 tarihinde gönderilen bir e-postada "... Sn. İlisal'ın Bipper için sıfır iskonto teklifini aynen benimsiyorum. Kararımız kesinse bölgeye bildirmem gerekir. ..." ifadelerinin yer aldığı tespit edildiği, bu durumda davacının rekabeti kısıtlamaya yönelik bu faaliyetleriyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu uyuşmazlıkta, çözüme kavuşturulması gereken bir başka husus ise yargılama giderleri ve vekâlet ücretine ilişkindir. Davacı tarafından, dava konusu Kurul

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2688
Karar No:2015/3828

kararının iptali ile birlikte 13.05.2011 tarihinde İzmir Çakabey Vergi Dairesine 94.501,64-TL olarak ödenen idari para cezasının taraflarına ödenmesine hükmedilmesi de talep edilmektedir. Olayda, davacının ödemiş olduğu para cezasının iadesi talebinin, iptal davasının bir sonucu olduğu, iptal davası ile birlikte ileri sürülen nedenlerle iade talebinde bulunulduğu, tahsil edilen tutarın iadesine yönelik davalı idarenin sorumluluğundan söz edilmediği, idareye tazminatı gerektirir herhangi bir hizmet kusuru atfedilmediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla, davanın konusu "maddi tazminat" olarak nitelendirilmeyeceğinden vekâlet ücretinin maktu olarak belirlenmesi ve bu kapsamda davacı tarafından ödenen nispi harcın da iadesi gerekmektedir. Nitekim Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 28.05.2014 tarih ve E:2011/1267, K:2014/2412 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 148,30-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.500-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, fazla yatırılan 1.275,77-TL nispi harcın davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 11.11.2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Ahmet	Nizamettin	Dr. Hasan	Hasan
ÖZGÜR	EĞERCİ	KALAMAN	GÜL	ŞAHİN

YARGILAMA GİDERLERİ . . . :

Başvurma Harcı : 28,20.-TL
Karar Harcı : 38,20.-TL
Vekâlet Harcı : 2,90.-TL
Posta Gideri : 79,00.-TL
TOPLAM : 148,30.-TL

